

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	Data pierwszej edycji: 07.10.1998
		Zastępuje: 11.03.2003
	STYROLAK lakier styrenowany	Data aktualizacji: 13.04.2004
		Egz. nr : 1/6

Producent: TBD S.A.
 Adres: 39 200 Dębica, ul. I. Mościckiego 23
 Nr telefonu: /+ 48 14/ 6805 600
 Nr faxu: /+ 48 14/ 6805 601

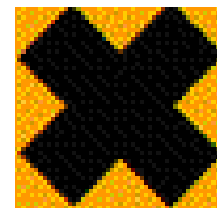
1. Identyfikacja preparatu

Lakier styrenowany STYROLAK jest bezbarwnym lakierem opartym na bazie żywicy ftalowej modyfikowanej styrenem.

2. Skład i informacja o składnikach

	Numer indeksowy	Numer WE	Numer CAS	% wagowy	Klasyfikacja
Ksylen	601-022-00-9	215-535-7	1330-20-7	Max. 45	R10 Xn; R20/21 Xi; R38
Styren	601-026-00-0	202-851-5	100-42-5	Max. 8	R10 Xn; R20 Xi; R36/38
Etylobenzen	601-023-00-4	202-849-4	100-41-4	Max. 5	F; R11 Xn; R20
Oksym butan-2-onu	616-014-00-0	202-496-6	96-29-7	Max. 0.5	Rakotw. Kat. 3; R40 Xn; R21 Xi; R41 R43

3. Identyfikacja zagrożeń



Produkt łatwo palny. Działa szkodliwie w przypadku narażenia drogą oddechową i kontaktu ze skórą. Działa drażniąco na skórę. Zawiera oksym butan-2-onu. Może powodować wystąpienie reakcji alergicznej

4. Pierwsza pomoc

Zatrucie inhalacyjne

Wyprowadzić zatrutego z miejsca narażenia lub zapewnić dopływ świeżego powietrza, zapewnić spokój w dowolnej pozycji, przykryć. W przypadku nieregularnego lub zatrzymanego oddechu zastosować sztuczne oddychanie. Wezwać lekarza.

Skażenie skóry

Zdjąć zabrudzoną odzież, zanieczyszczoną skórę umyć dokładnie dużą ilością wody z mydłem.

Skażenie oczu

Płukać oczy przez co najmniej 10 minut dużą ilością czystej, bieżącej wody, trzymając szeroko rozsunięte powieki. Unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko mechanicznego uszkodzenia rogówki. Wezwać lekarza.

Zatrucie drogą pokarmową

STYROLAK lakier styrenowany	Producent TBD S.A.	Data pierwszej edycji 07.10.1998	Zastępuje 04.02.2002	Data aktualizacji 11.03.2003	Strona 2 z 6
-----------------------------	-----------------------	--	-------------------------	------------------------------------	-----------------

Natychmiast wezwać lekarza. Zapewnić poszkodowanemu spokój. Nie prowokować wymiotów. Wypić dwie szklanki wody lub mleka w celu rozcieńczenia. W przypadku pojawienia się wymiotów, należy trzymać głowę schyloną poniżej bioder co umożliwi uniknięcie zachłyśnięcia.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Zalecane środki gaśnicze : proszki gaśnicze, piany lub rozproszone prądy wodne.

Środki gaśnicze niedozwolone ze względów bezpieczeństwa: zwarty strumień wody.

Mały pożar : gasić gaśnicą proszkową lub śniegową

Duży pożar : zaalarmować o pożarze, z obszaru usunąć wszystkie osoby nie biorące udziału w akcji ratowniczej, w razie potrzeby zarządzić ewakuację, wezwać ekipy ratownicze - Straż Pożarną i Policję Państwową, stosować odzież i sprzęt ochronny, palące się zbiorniki lub rozlewiska gasić pianą lub prądami wodnymi rozproszonymi: nigdy nie należy stosować zwartych strumieni wody.

Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury chłodzić wodą z bezpiecznej odległości: jeśli to możliwe, usunąć je z obszaru zagrożenia.

Nie należy pozwolić aby ścieki pozostałe po gaszeniu ognia dostały się do kanalizacji lub ujęcia wody.

Nietypowe niebezpieczeństwo pożaru i eksplozji: Produkt łatwopalny. Istnieje możliwość reakcji auto-utlenienia z wytworzeniem wystarczającej ilości ciepła do zapłonu, jeśli produkt zostanie rozproszony (w postaci cienkiej warstwy) lub zaabsorbowany na materiale porowatym lub włóknistym..

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Zalecenia ogólne

Zawiadomić otoczenie o awarii, usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii, w razie potrzeby wezwać ekipy ratownicze Straży Pożarnej.

Unikać kontaktu z uwalniającą się cieczą: stosować rękawice ochronne i ubranie ochronne z tkanin powlekanych, okulary ochronne w szczelnej obudowie.

Zalecenia szczegółowe

Usunąć źródła zapłonu (ugasić otwarty ogień, ogłosić zakaz palenia i używania narzędzi iskrzących), zabezpieczyć zbiorniki przed nagraniem, pary rozcieńczać rozproszonym strumieniem wody; o ile to możliwe zlikwidować wyciek (zamknąć dopływ cieczy, uszczelnić, uszkodzone opakowanie umieścić w opakowaniu awaryjnym); miejsce gromadzenia się cieczy obwałować; zebrane duże ilości cieczy odpompować; małe ilości rozlanej cieczy przysypać niepalnym materiałem chłonnym, zebrać, skierować do zniszczenia zgodnie z obowiązującym prawem lokalnym.

Zabezpieczenie środowiska

Zabezpieczyć studzienki ściekowe. W przypadku skażenia wód powiadomić odpowiednie władze.

Uwaga! Istnieje możliwość samozapłonu w przypadku materiałów porowatych nasączonych tym wyrobem. Ten rodzaj odpadów należy zebrać i przechowywać np. w wodzie zanim zostaną spalone lub unieszkodliwione.

7. Postępowanie z preparatem i jego magazynowanie.

Obchodzenie się z preparatem

Zapobieganie zatruciom: podczas stosowania nie jeść, nie pić, unikać kontaktu z cieczą, unikać wdychania par, przestrzegać zasad higieny osobistej, stosować odzież i sprzęt ochronny, pracować w wentylowanym pomieszczeniu.

Zapobieganie pożarom/wybuchom: wyeliminować źródła zapłonu - nie wykonywać prac z otwartym ogniem, nie palić, nie używać iskrzących narzędzi i odzieży z tkanin podatnych na elektryzację, chronić zbiorniki przed nagraniem, instalować urządzenia elektryczne w wykonaniu przeciw wybuchowym. Nie opróżniać do kanalizacji.

Magazynowanie

Przechowywać w oryginalnych, właściwie oznakowanych szczelnie zamkniętych opakowaniach w magazynie cieczy palnych, wyposażonym w instalację wentylacyjną i elektryczną w wykonaniu przeciwwybuchowym. Opakowania chronić przed nagraniem. Na terenie magazynu przestrzegać zakazu palenia, używania otwartego ognia i narzędzi iskrzących. Zasady magazynowania - zgodne z normą PN-89/C-81400.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Normatywy higieniczne dla środowiska pracy wg Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.11.2002 roku w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz.U. nr 217 poz. 1833 z dnia 18.12.2002 :

Ksylen	NDS	– 100 mg/m ³ :
	NDSCh	– 350 mg/m ³
Etylobenzen	NDS	– 100 mg/m ³ :
	NDSCh	– 350 mg/m ³
Styren	NDS	– 50 mg/m ³ :

STYROLAK lakier styrenowany	Producent TBD S.A.	Data pierwszej edycji 07.10.1998	Zastępuje 04.02.2002	Data aktualizacji 11.03.2003	Strona 3 z 6
------------------------------------	-------------------------------	---	---------------------------------	---	-------------------------

NDSCh – 200 mg/m³

Zalecane procedury monitoringu :

- Rozporządzenie Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 09.07.1996 roku w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz. U. Nr 86 z 1996r. Poz. 394 wraz z późniejszą zmianą

Metody oznaczania powietrza w środowisku pracy:

- PN – ISO 4225:1999 + Ak Jakość powietrza. Zagadnienia ogólne. Terminologia.
- PN-Z-04008/07: 2002 Ochrona czystości powietrza - Pobieranie próbek - Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacji wyników
- PN-78/Z-04116.00 Ochrona czystości powietrza - Badania zawartości ksyłenu - Postanowienia ogólne i zakres normy
- PN-78/Z-04116.01 Ochrona czystości powietrza - Badania zawartości ksyłenu - Oznaczanie ksyłenu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogacaniem próbki
- PN-86/Z-4152.01 Ochrona czystości powietrza - Badania zawartości styrenu - Postanowienia ogólne i zakres normy
- PN-86/Z-04152.02 Ochrona czystości powietrza - Badania zawartości styrenu - Oznaczanie styrenu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogacaniem próbki
- PN-79/Z-04081.00 Ochrona czystości powietrza - Badania zawartości etylobenzenu - Postanowienia ogólne i zakres normy
- PN-79/Z-04081.01 Ochrona czystości powietrza - Badania zawartości etylobenzenu - Oznaczanie etylobenzenu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogacaniem próbki

Unikać bezpośredniego kontaktu preparatu ze skórą i oczami oraz wdychania par produktu. Preparat stosować w pomieszczeniach przy sprawnie działającej wentylacji, jeżeli jest to niezbędne stosować środki ochrony dróg oddechowych ; natychmiast zdjąć zabrudzone preparatem ubranie i umyć zanieczyszczoną skórę wodą z mydłem ; nie wolno spożywać posiłków, pić oraz palić tytoniu podczas pracy z preparatem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych : myć dokładnie ręce wodą z mydłem przed przerwą i po zakończeniu pracy; jeżeli jest to potrzebne zastosować krem do rąk.

Środki ochrony osobistej, zapewniające właściwą ochronę :

- rąk : rękawice ochronne z materiałów odpornych na działanie i przedostawanie się rozpuszczalników
- skóry : ubranie ochronne z materiałów odpornych na działanie i przedostawanie się rozpuszczalników
- dróg oddechowych : preparat stosować przy sprawnie działającej wentylacji; w przypadku niewystarczającej wentylacji stosować środki ochrony dróg oddechowych.
- oczy : okulary ochronne

9. Właściwości fizykochemiczne

9.1 Postać fizyczna , barwa , zapach

- Wzór chemiczny : mieszania różnych związków
- Stan skupienia : ciekły
- Barwa : różne kolory
- Zapach : ksyłenu

9.2 Temperatura wrzenia

: około 110 - 140 °C

9.3 Rozpuszczalność

9.4 w wodzie

: nierozpuszczalny

9.5 i innych rozpuszczalnikach

: estry, ketony

9.6 Gęstość wyrobu w 20 °C

: około 1,00 g/cm³

9.7 Temperatura zapłonu

: powyżej 21 °C

9.8 Temperatura samozapłonu

: 620 °C

9.9 Granice wybuchowości

- Dolna : 1,3 % objętościowych
- Górna : 5,3 % objętościowych

9.10 Stężenie wybuchowe w zakresie temp.(90°C-140°C)

: 2,9 % objętościowych

9.11 Ciepło parowania

: 13,63 cal/g

9.12 Ciepło właściwe w 20°C

: 0,39 cal/g°C

9.13 Ciepło spalania

: 9385 cal/g

9.14 Reaktywność

: produkt jest stabilny w zalecanych warunkach magazynowania i stosowania

10. Stabilność i reaktywność

Produkt jest stabilny w normalnych warunkach i przy zastosowaniu zgodnie z przeznaczeniem.

Warunki których należy unikać : - źródła zapłonu (otwarty ogień, narzędzia iskrzące),

STYROLAK lakier styrenowany	Producent TBD S.A.	Data pierwszej edycji 07.10.1998	Zastępuje 04.02.2002	Data aktualizacji 11.03.2003	Strona 4 z 6
------------------------------------	-------------------------------	---	---------------------------------	---	-------------------------

Niebezpieczne reakcje : nadmierne ogrzewanie preparatu
- nie są znane
Niebezpieczne produkty rozkładu : - tlenki węgla

11. Informacje toksykologiczne

Ostra toksyczność

Ksylen	LD ₅₀ drogą pokarmową, szczur	4300 mg/kg
	LC ₅₀ inhalacyjnie, szczur	22100 mg/m ³ / 4h
Styren	LD ₅₀ drogą pokarmową, szczur	5000 mg/
	LC ₅₀ inhalacyjnie, szczur	24000 mg/m ³ (4h)
	LCL ₀ inhalacyjnie, człowiek	43000 mg/m ³
	TCL ₀ inhalacyjnie, człowiek	2600 mg/m ³
Etylobenzen	TC _{LO} inhalacyjnie, człowiek	100ppm (8h)
	LC _{LO} inhalacyjnie, szczur	400 ppm (4h)

Drogi wchłaniania

Drogi oddechowe, przewód pokarmowy, skóra

Objawy zatrucia ostrego

Pary działają drażniąco na błony śluzowe układu oddechowego. Skoncentrowanie par powyżej zalecanych wartości w miejscu pracy powoduje podrażnienie oczu i dróg oddechowych, działa narkotycznie, powoduje zaburzenia rytmu z ryzykiem migotania komór, utraty przytomności i śmierci.

Po kontakcie ze skórą: długotrwały kontakt ze skórą może powodować jej odtłuszczenie i wysuszenie. Możliwe jest wystąpienie stanów zapalnych.

Po kontakcie z oczami : powoduje dolegliwości oczu i ich zaczerwienienie, ból, łzawienie.

12. Informacje ekologiczne

Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych ani gleby. Unikać zrzutów do środowiska. Nie wprowadzać do kanalizacji.

13. Postępowanie z odpadami

W wykazie odpadów wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112 z 2001r. poz. 1206) znajduje się :

- Odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne - kod 08 01 11
Usuwać zgodnie z Ustawą o odpadach z dnia 20 czerwca 2001 (Dz.U.01.62.628) wraz z późniejszymi zmianami.

14. Informacje o transporcie

Transport drogą lądową

Klasa 3

Kod klasyfikacyjny F1

Numer rozpoznawczy materiału (ONZ) : UN 1263 Farba

Numer rozpoznawczy zagrożenia : 33

Grupa pakowania : III

Nalepki ostrzegawcze: nr 3

Transport drogą morską

klasa 3.2, IMDG CODE 3268

Numer rozpoznawczy materiału (ONZ) : UN 1263

Grupa pakowania : III

EmS Nr : 3-05

MFAG nr : 310, 313

Transport drogą lotniczą

Klasa : 3

Numer rozpoznawczy materiału (ONZ) : UN 1263

Grupa pakowania : III

STYROLAK lakier styrenowany	Producent TBD S.A.	Data pierwszej edycji 07.10.1998	Zastępuje 04.02.2002	Data aktualizacji 11.03.2003	Strona 5 z 6
------------------------------------	-------------------------------	---	---------------------------------	---	-------------------------

15. Informacje dotyczące uregulowań prawnych

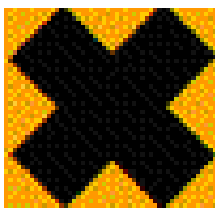
Klasyfikacja preparatu zgodna z Ustawą o Substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001(Dz.U. z 2001r. Nr 11 poz.84) wraz z późniejszymi zmianami.

15.1 Dane na etykietę ostrzegawczą:

15.1.1 Nazwę lub nazwy chemiczne substancji obecnych w preparacie

Zawiera: ksylen

15.1.2 Znak ostrzegawczy oraz napis określający jego znaczenie:



Produkt szkodliwy

15.1.3 Określenie rodzaju zagrożenia

- R 10 Produkt łatwo palny
- R 20/21 Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą.
- R 38 Działa drażniąco na skórę

15.1.4 Określenie warunków bezpiecznego stosowania

- S 2 Chronić przed dziećmi.
- S 25 Unikać zanieczyszczenia oczu
- S 36/37 Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.
- S 46 W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę.
- S 51 Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.

15.1.5 Dodatkowe oznakowania opakowań preparatów niebezpiecznych wymagających szczególnego oznakowania

Zawiera oksym butan-2-onu. Może powodować wystąpienie reakcji alergicznej

16. Inne informacje

Wykaz zwrotów R użytych w punkcie 2

- R 11 Substancja/preparat/produkt wysoce łatwo palna(y)
- R 10 Substancja/preparat/produkt łatwo palna(y)
- R 20 Działa szkodliwie przez drogi oddechowe
- R 20/21 Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą
- R 21 Działa szkodliwie w kontakcie ze skórą.
- R 36/38 Działa drażniąco na oczy i skórę
- R 38 Działa drażniąco na skórę
- R 40 Ograniczone dowody działania rakotwórczego.
- R 41 Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.
- R 43 Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą

Karta obowiązuje dla niżej wymienionych wyrobów:

- STYROLAK lakier styrenowany
- STYROLAK lakier styrenowany do zanurzania

Wyroby są dostępne w szerokiej ofercie kolorów. Wszystkie pigmenty i pasty pigmentowe zastosowano w recepturach w takich stężeniach, że nie stanowią one zagrożenia dla zdrowia i środowiska.

STYROLAK lakier styrenowany	Producent TBD S.A.	Data pierwszej edycji 07.10.1998	Zastępuje 04.02.2002	Data aktualizacji 11.03.2003	Strona 6 z 6
------------------------------------	-------------------------------	---	---------------------------------	---	-------------------------

Powyższe informacje są opracowane o bieżący stan naszej wiedzy, nie są one jednak żadnym zapewnieniem o właściwościach produktu i nie uzasadniają żadnego umownego stosunku prawnego. Podczas sporządzania karty charakterystyki braliśmy pod uwagę wszystkie właściwe zastosowania produktu, każdy użytkownik ponosi odpowiedzialność w przypadku innego zastosowania produktu.

Wykorzystano informacje dostarczone przez producenta w karcie charakterystyki preparatu.